

• لحظه‌ای آ‌ها •

• مهران امیری •

خط‌ویژه کسب‌وکار

رشد و تحرک بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی در بسیاری موارد نیازمند حمایت‌هایی در سطح کلان کشور است. حمایت‌هایی از جنس تدوین قوانین، تسهیل‌گری در روندها و تأمین نیازها که با هدف تسریع در حرکت این بخش‌ها انجام می‌شود، اما گذشت زمان و وجود ناکامی‌ها نشان از لزوم تغییر دارد. آیا سیاست‌گذاران و مجریان کلان اقتصاد کشور مسیر درستی را برای حمایت از کسب‌وکارها طراحی کرده‌اند؟

حمایت‌های قانونی و اجرایی بخش‌های اقتصادی را می‌توان به تعیین خطوط ویژه اتوبوس‌رانی تشبیه کرد، در حالی که معضل تراکم حرکت خودروها، تردد وسایل نقلیه عمومی را با مشکل مواجه می‌کند، خطوط ویژه برای برداشتن موانع متعارف در مسیر حرکت شکل می‌گیرد. تهران و چند شهر بزرگ کشور از بیش از یک دهه قبل با این خطوط ویژه آشنا هستند. برای این خطوط ویژه در سال‌های اخیر حتی خودروهای عمومی ویژه با درب‌هایی در همه اطراف، خریداری و استفاده شد، ایستگاه‌های ویژه طراحی و ساخته شد، مسیر یکی از طولانی‌ترین خیابان‌های کشور و خاورمیانه، خیابان ولیعصر، یک‌طرفه شد... اما نتایج چرچه مثبت، ولی همواره محل تردید بوده و انگرذاری آن‌ها در قیاس با منابع اختصاص یافته و هزینه‌های جنبی، پرسش‌های زیادی را برانگیخته. اینک باید پرسید چقدر شباهت بین ایجاد خطوط ویژه اتوبوس‌رانی در شهرهای بزرگ و حمایت‌های ویژه از کسب‌وکارها وجود دارد؟ آیا سیاست‌گذاران، تصمیم‌سازان و مجریان در این مسیر همان اشتباهات هزینه‌زا و کم‌اثر را مرتکب نشده‌اند؟ بهبود فضای اقتصاد و کسب‌وکار کشور در دهه‌های گذشته همواره مورد مطالبه مردم و توجه دولت‌ها و قانون‌گذاران بوده. هر طرح و لایحه‌ای که در مجلس مطرح و دنبال شده، چه در سیاست‌های کلان و برنامه‌های پنج‌ساله و اسناد بالادستی و چه در قوانین و مقررات پایین‌دستی ادعا و امید و انتظارات فراوانی برای ایجاد تحرک و تحول در کسب‌وکارها، اشتغال، تولید... به همراه داشته، اما همان‌گونه که خیابان‌های شهر و معابر اصلی برخلاف کشیدم‌شدن خطوط ویژه، شاهد زیبایی حرکت روان خودروها نیست، فضای اقتصاد کشور هم از طرح و اجرای قوانین متعدد در این زمینه نصب چشمگیری نبرده.

خطوط ویژه اتوبوس در تهران تنها برای برخی اتوبوس‌های ویژه است و برخلاف هزینه‌های کلان، بزرگ‌ترین کاستی آن، قرار نداشتن در یک طرح منسجم و یکپارچه‌ترافیکی است. به نظر می‌رسد طرح‌های حمایتی حوزه کسب‌وکار در دهه‌های گذشته نیز تنها تلاش کرده خط ویژه‌ای در فضای عمومی اقتصاد کشور برای بخش‌هایی از کسب‌وکارها و شاغلان آن‌ها ایجاد کند، اما نتیجه نه یک پیکره واحد، بلکه موجودیت چندپاره و بی‌قواره‌ای شده که رضایت هیچ طرفی را برآورده نمی‌کند. ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی، اعطای معافیت‌های مالیاتی در برخی مناطق و حوزه‌ها، اعطای تسهیلات بانکی و حمایت‌های صندوق ذخیره ارزی، استفاده از ابزارهای تعرفه گمرکی و مواردی از این دست هنوز نتوانسته یک مجموعه منسجم‌را شکل دهد که صاحبان کسب‌وکارها را از وجود نظام حمایتی هدفمند مطمئن کند. هنوز برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار موانعی توسط بخش‌های به‌ظاهر خرد و کم‌اهمیت اداری، ایجاد می‌شود که اثرات همه اقدامات کلان و پرهزینه را از بین می‌برد. همان‌گونه که مسدودکردن مسیر خط ویژه اتوبوس‌رانی روی برخی اتوبوس‌ها در طول یک معبر عمده و بر مبنای تصمیم یک مدیر رده‌چندم شهری، کلیت چنین طرحی را مخدوش می‌کند. تصمیم‌ها و اقدامات نسنجیده اما انگرذارد در سطوح پایین اجرایی موفق شده فضای کسب‌وکار کشور و خطوط ویژه تعبیه‌شده برای آن را بلااثر کند. حتی اگر بپذیریم که احداث همه خطوط ویژه برای فضای اقتصاد و کسب‌وکار کشور درست و بجا بوده، باید چاره‌ای برای برداشتن موانع کوچک، اما فلج‌کننده مسیر نیز اندیشید.

رشد ۴/۷ درصدی سهم بخش خدمات در روستاها

بر اساس برآوردهای مرکز آمار، نسبت شاغلان بخش خدمات در مناطق روستایی برای فصل بهار ۱۳۹۷، ۲۳/۸ درصد بوده که نسبت به فصل بهار ۱۰ سال گذشته (سال ۱۳۸۷)، ۴/۷ واحد درصد رشد داشته است. به گزارش «ایسنا»، همچنین سهم بخش صنعت برای فصل بهار ۱۳۹۷، ۲۴/۷ بوده که نسبت به فصل بهار ۱۰ سال پیش، ۰/۹ واحد درصد افزایش داشته است. سهم شاغلان شهری بخش خدمات در فصل بهار ۱۳۹۷، ۶۰/۱ درصد و بخش صنعت ۳۳/۷ درصد بوده است.

می‌توانیم از صفر شروع کنیم

۱۲ | کتینه نو

گفت‌وگو با منیره بهرامی، کارآفرین عرصه زیست‌شناسی

آگاهی، قدم اول کارآفرینی است

شاهد آن بوده؛ در مراکز درمانی سلولی، بیماران بیشتر به‌عنوان مورد پژوهشی پذیرفته می‌شدند و در واقع مراکز درمانی مستقل و مستقیم در این زمینه وجود نداشته و حالا منیره و همکارانش که پیشتر مجله‌ای به نام «genes and cells» راه‌اندازی کرده بودند، می‌خواهند یک مرکز بین‌المللی سلول و ژن درمانی هم راه‌اندازی کنند: «در فاز اول با یک مجله تخصصی با نام «ژن و سلول» شروع کردیم که سه سال از انتشار آن می‌گذرد و چهار شماره از آن، آنلاین شده. در کنار این‌ها یک سری رویدادها مثل نشست و کارگاه‌های مربوط به همین موضوع را برگزار کردیم و در حال حاضر مذاکرات لازم برای راه‌اندازی این موسسه را انجام می‌دهیم.»

■ دختر بُشرویه و پسر پنجابی

منیره از تجربه‌ای که در رویداد بین‌المللی فنلاند داشته می‌گوید: تجربه‌ای که او را برای راه‌اندازی دانشنامه آشنایی با کشورهای منطقه تشویق کرد: «وقتی برای اولین بار در جشنواره شیخ بهایی برگزیده شدیم، توانستیم در رویداد فنلاند حضور پیدا کنیم. حضوری که بیشتر به‌خاطر ایده تولید محتوای علمی و کاربردی بود، اما سوالی که ما را به چالش می‌کشید این بود که وقتی شما نتوانستید خدماتتان را به کشور همسایه خودتان بدهید چطور ما به شما اعتماد کنیم و از شما خدمات بگیریم، از آنجا بود که فهمیدم ما هنوز کشورهای همسایه‌مان را خوب نشناختیم و از این پتانسیل بهره‌ای نبرده‌ایم، بنابراین یک دانشنامه آشنایی با کشورهای منطقه به ذهنم آمد که با همکاری سه نفر از دوستانم برای بخش پاکستان راه‌انداختیم.» سبایت این دانشنامه به نام «pakistaninfo» به زبان انگلیسی، فارسی و ترکی در شش بخش، تولید محتوا دارد، مثل معرفی طبیعت، دانشگاه‌ها و کارآفرینی و رویدادهای ملی و بخش بین‌المللی. این محتوا کمک می‌کند ایرانی‌ها دید بهتری از پاکستان داشته باشند و وقتی دید بهتری داشته باشند ناخودآگاه حجم تبادلات و حجم همکاری‌های بین دو کشور بهتر خواهد بود. ایده‌ای که منیره آن را عملیاتی کرده، توانسته برای سبیزه نفر به‌طور مستقیم و برای ۲۳ نفر کارآفرینی غیرمستقیم داشته باشد. محتوایی که او دوستانش در پروژه‌هایشان تولید و مدیریت می‌کنند در اختیار پژوهشگران و محققان کشورهای «اکو» و البته عموم مردم قرار می‌گیرد. منیره بهرامی برای راهی که فکر می‌کرد و باور داشت باید در آن قدم بردارد و آن علم و آگاهی برای عموم مردم بود تمام تلاش را کرده و می‌کند. تمام سختی‌های راه را کشیده و پایش را فراتر از مرزهای ایران در ترکیه و پاکستان و شاید هم آن‌سوتر برده و می‌برد. حالا اما دختر خراسان در خاک وطن دل به پسر پنجابی داده. مردی از دیار پاکستان که با محمد عرفان در اندیشه پی‌ریزی و تأسیس پایه‌های یک کمیته بین‌المللی کارآفرینی‌اند و دست در دست یکدیگر چشم به فرداهای پاکستان و ایران دوخته‌اند.

کارمان در ابتدا با یک دانشنامه سرطان شروع شد، سبایتی به نام «سرطان را بشناسیم» راه‌اندازی کردیم و هر هفته یک سرطان مشخص و هر روز به یک آنتیم‌ژن آن سرطان می‌پردیم. عکس ترتینی است

حوزه علم و فن آفرینی است و توانسته برنده لوح زرین دو دوره جشنواره فن آفرینی شیخ بهایی شود. منیره مشاور علمی مرکز کسب‌وکار دانشجویی «ساینس تک پلاس» است و به‌خاطر فعالیت‌های علمی و کارآفرینی‌اش عضو بنیاد علمی نخبگان کشور هم هست.

■ منیره و دنیا از ورای تئوری‌ها

او برای مدیریت محتوای علمی، ایده‌اش را با دوستانش که علاقه‌مند به این حوزه بودند در میان گذاشت و بدین ترتیب گروهی تشکیل دادند و تقسیم‌کار کردند. آن‌ها از سرمایه شخصی‌شان دویست میلیون تومان سرمایه‌گذاری کردند. تولید محتوای آن‌ها بیشتر در سه بخش اصلی قرار می‌گیرد: یکی با موضوع سرطان، دیگری با موضوع ژن و سلول و سومین بخش کار آن‌ها آشنایی با کشورهای همسایه است: «کارمان در ابتدا با یک دانشنامه سرطان شروع شد، سبایتی به نام «سرطان را بشناسیم» (knowcancer) راه‌اندازی کردیم و هر هفته یک سرطان مشخص و هر روز یک آنتیم‌ژن آن سرطان، مثل معرفی و علائم و تشخیص آن به عموم از طریق سایت و کانال‌های مجازی آگاهی‌رسانی می‌کردیم.» از آنجایی که منیره در سفرهایی که به ترکیه و پاکستان داشته و هم در ایران از نزدیک

عمل پوشانده و قدم در راهی گذاشته که بتواند به سهم خودش ضمن کارآفرینی از آنچه به تعبیر او کاربردی نشده برای عموم مردم برده بردارد: «تا الان بودجه زیادی صرف تولید و تحصیل علم شده، اما این علم نتوانسته کاربردی شود، برای اینکه بتوانم کمکی به کاربردی‌شدن علم کرده باشم، راهی که به نظر من رسید تولید و مدیریت محتوا بود که در واقع زبان علم را به یک زبان ساده و قابل فهم برای تمام اقشار جامعه تبدیل کنم.» این همان چیزی است که منیره بهرامی مبنای کارآفرینی‌اش قرار داده؛ کارآفرینی مبتنی بر مدیریت محتوای علمی کشور. آنچه در واقع منیره را به کارآفرینی در زمینه تولید محتوا کشانده، این است که محتوای علمی خوبی در کشور وجود دارد، اما اینکه چگونه این محتوا به رشته نگارش دربیاید که قابل دسترسی و استفاده برای همه اقشار جامعه باشد، خود چالشی بوده که او را بر این داشته به کارگیری مهارت نوشتن برای آگاهی‌رسانی به عموم مردم، دست به کار آفرینی در زمینه تولید محتوا بزند. منیره امسال برگزیده جایزه علمی رضوی شده. جایزه‌ای که به یک درصد از دانشمندان و پژوهشگران موثر جهان اسلام تعلق می‌گیرد. او علاوه بر تحقیق و پژوهش در علوم سلولی مولکولی، از بنیان‌گذاران شرکت دانش‌بنیان «ایدیپروان مشرق غزال» و نماینده رسمی چندین شرکت بین‌المللی در

• مهران ناز شهباز •

• خبرنگار •

تمام کودکی‌اش را در بُشرویه بوده؛ شهری کویری در خراسان جنوبی با مردمانی از جنس بدیع الزمان فروزان‌فر. منیره از این شهر می‌آید، از شهر یادگیرهای خراسان. در این شهر کودکی کرده و بالیده شده، در کنار مادر و پدری که یک زمان در آینده در وجود او جمع شدند و شخصیت کاری و حرفه‌ای او را شالوده نهاده‌اند. پدرش در آزمایشگاه پژوهش سرای دانش آموزی کار می‌کرد و مادرش مسئول کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بُشرویه بود. منیره در کنار هر دو آن‌ها پرورش یافت و از همان کودکی در دامنی که پرورده شد فهمید که کجا قرار دارد و کجا می‌تواند برود. او علاقه‌مند به زیست‌شناسی شد و القبای نوشتن را در کانون پرورش فکری آموخت.

■ از خاک خراسان تا آن سوی مرزها

کانون اما خط مسیر آینده را روشن‌تر کرد؛ اینکه بیشتر چه می‌خواهد و برای چه باید بکوشد. کتاب‌ها و آموزه‌های کانون پرورش فکری کودک و نوجوان که مادرش هم در آنجا مسئولیت مهمی داشت تمام وجود او را برای آینده باور می‌کرد. در کانون یاد گرفته بود که می‌توان نوجوانان و کودکان را از بچه‌نگاه خودشان آگاه و آموخته کرد و حالا که او دختری جوان شده، می‌خواهد ملموس‌تر مخاطبان را با جهان پیرامونشان آشنا کند؛ چه در علم ژنتیک و پزشکی که پیوسته و در کنار هم عامل پیشگیری و درمان بسیاری از بیماری‌ها هستند و چه در شناخت کشورهای منطقه که خود پتانسیل مبادلات و خدمات را بین کشورهای همسایه تقویت می‌کند. او دانش آموخته زیست‌شناسی سلولی و مولکولی است و در دانشگاه شهید بهشتی و فردوسی مشهد تحصیل کرده. منیره بعد از قبولی در دانشگاه، از خراسان به تهران رفت، اما خاک خراسان باز او را در مقاطع تحصیلی بالاتر فراخواند و حالا او در جوار پدر و مادر و در مشهد، مشغول گذراندن دوره دکترایش است. منیره به این عقیده که برای کاربردی‌شدن علم باید از پس هزینه‌های گزافی که در کشور صرف تحصیل آن شده برآمد و آن‌ها را از لاف‌ه تئوری‌های بیرون کشید، می‌گوید: «حقیقت این است که در سرزمین ما برای تولید علم، هزینه زیادی صرف می‌شود، اما به اندازه هزینه‌ای که می‌شود از نتیجه تحقیقات استفاده کاربردی نمی‌شود، به همین دلیل من باور داشتم در کنار تولید علم که در دانشگاه‌ها متمرکز است باید به کاربردی‌شدن علم هم فکر کنم، به همین منظور در کنار تحصیل به‌خصوص از سال اول دکتر، حوزه کارآفرینی را هم انتخاب کردم و به‌عنوان یک پژوهشگر کارآفرین، فعالیت‌م را شروع کردم.»

■ دختری که دل به باورهایش سپرد

منیره به باوری که دارد و از کودکی درون او شکل گرفته جامه

راز پیشتانازی و یمافلیپس در دنیای مهندسان چه بوده است؟

مهندسی که کسب‌وکار را می‌فهمد

باشد. من گروه‌های کاری چابک و توزیع‌شده بزرگ را ساخته و اداره کرده‌ام که در شرکت‌های نوپا و بزرگ از چندین کشور و فرهنگ بوده‌اند. این پست یک مسئولیت حیاتی برای شرکت است و امیدوارم بتوانم تجربه خود در دنیای مبتنی بر فناوری را ارتقا دهم.»

ویما برخی از تجارب جذاب خود را به‌عنوان یک زن به خاطر آورده و می‌گوید: «در دنیای مهندسی در هر لحظه با مشکلات نرم‌افزاری مواجه می‌شویم که می‌تواند برای مشتریان فاجعه‌بار باشد. سپس ما وظیفه داریم وارد «اتاق جنگ» شویم و راه‌حلی برای آن مشکل پیدا کنیم.» وی به آینده‌ای نگاه می‌کند که شادمانی در آن، نقش مهمی دارد و می‌گوید: «اخیرا جایی خواندم که کودکی به این پرسش که می‌خواهد وقتی بزرگ شد چه کسی باشد، پاسخ می‌دهد که: برنامه‌های آینده من شبیه به هم هستند، نسخه بهتری از خودم باشم که به مردم پیرامونم کمک کنم تا نسخه بهتری از خودشان شوند و شادمان باشند.»

منبع: yourstory.com

از مدتی فعالیت کم‌تأمر در گروه کامپیوتل، وارد «Premier Retail Networks» شد و تا سال ۲۰۱۵، در آن شرکت کار کرد. او سپس به همراه یکی از مریانش وارد شرکت «سیسکو» شد و در بخش محصول مصرف‌کننده مشغول به کار شد. برای کار در این بخش لازم است همیشه در دسترس باشید و قدرت تطابق بالا از خود بروز دهید. در همین دوران بود که همسر وی فرصتی عالی برای کار در هندوستان به دست آورد و آن‌ها به کشورشان برگشتند و ویما از سال ۲۰۱۶ در سمت رئیس مهندسی آزمایشگاه‌های «Gurumgram and Sirion» مشغول به کار و از سال ۲۰۱۸ وارد شرکت «CBRE» شد. او درباره کارش می‌گوید: «دنیای مشاوره املاک در نوک پیکان تحولات ناشی از فناوری قرار دارد و شرکت «CBRE» متعهد به ساختن نسل جدید خدمات مبتنی بر فناوری است که برای مشتریان ارزش آفرین باشد. من مسئول مرکز جدید دیجیتال و فناوری شرکت در آسیا-اقیانوسیه هستم که می‌تواند مرکز خلاقیت و خدمات‌رسانی به «CBRE» در گستره جهانی

شریکی برابر برای مادرش است.» ویما اخیرا به‌عنوان رئیس بخش محصول و مهندسی منطقه آسیا-اقیانوسیه شرکت CBRE انتخاب شده. این شرکت خدمات مشاوره املاک را در گستره وسیعی از امور مربوط به املاک و مستغلات شامل مشاوره‌های راهبردی، ارزیابی و قیمت‌گذاری، بازار سرمایه، خدمات دارایی و مدیریت پروژه‌ها ارائه می‌کند. ویما پس از تکمیل دوره کارشناسی مهندسی رایانه در دانشگاه کوچین و کارشناسی ارشد مهندسی نرم‌افزار، به شرکتی در بنگلور ملحق شد و به مدت شش سال در آنجا کار کرد. خودش در این باره می‌گوید: «اینجا همان جایی است که مهارت‌هایم در برنامه‌نویسی را ارتقا دادم تا اینکه موفق شدم نهایتاً مهارت رهبری را هم به دست بیاورم. قبلاً گفته‌ام که من مهندسی هستم که کسب‌وکار را می‌فهمم و قادر به ایجاد ارتباط با مشتریان هستم و می‌توانم سایر مهندسان را هدایت کنم و این درک را در طول کار در شرکت قبلی به دست آوردم.»

در سال ۲۰۰۶، ویما به سانفرانسیسکو نقل مکان کرد و پس